

Acésta fóia ese cate 3 cóle pe luna si costa 2 florini v. a. pentru membrii asociatiunei, éra pentru membrii 3 fr. Pentru strainatate 10 franci cu porto postei.

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se face numai pe cate 1 anu întregu. Se aboneza la Comitétulu asociatiunei in Sibiu. séu prin posta séu prin domnii colectorii.

Nr. 16.

Brasiovu 15. Augustu 1869.

Anulu II.

Din cronic'a lui Michailu Cserei. 1661—1711.

(Continuare).

(Despre unire).

Cronicariulu Cserei revine adesea, precumu mai veduramu, asupra imparechierilor confesionali din Transilvani'a, nicairi inse nu se ocupa cu afacerile religióse ale natiunei romanesci asia inadinsu, precumu face elu acésta la an. 1699, unde dupace permite mai multe cause de certe, escate din nou între reformati si catolici, apoi descrie inceputulu unirei din dílele mitropolitulu Atanasie, fara cá se atinga nimiculu despre primele incercari ale iesutiloru, facute in dílele mitropolitulu Teofilu; din contra elu întretiese unu episodulu nespusu de tristu si dorerosu din viétia mitropolitulu Sav'a, carele státese mai nainte de Teofilu si de Atanasie. Se audímu inse pe Cserei întocma dupa insemnarile lui, încependu dela pag. 284 înainte.

Inca pre tempulu lui Mich. Apaffi, pre candu au venitulu nemtii, boierii fruntasí de legea papistasiesca desbinanduse (de catra ceilalti), au prezentatu celorlalte confesiuni mai multe proiecte, prin care cerea, cá se se stérgea toti acei articlii, prin carii era cercumscriu eesercitiulu religiunei papistasiesci din tempuri mai vechi in Transilvani'a; ei inse nepotenduse invoí între sine, suparara si turgitara adesea si pe imperatulu. Inse pre catu a fostu Kinski in viétia, puçinu au potutu inainta in curtea imperatulu. Dupa mórtea lui Kinski, regimulu trecu in man'a lui Kollonics, care era fórté clericalu. Atunci ei castigara orice voira; pentruca, precumu au scristu si mai susu, iesuitii se incuibara aici prin maiestria insielatória, dupa aceea in Clusiu stórsera dela reformati biserica din cetatea vechia, éra dela bietii unitari colegiulu celu frumosu învecinatu cu aceea; dominiulu Monasturu ilu rescumparara dela chironomii lui Georgie Kollatovit cu banii reformatiloru si'lu tienura pentru sine; dupa acestea Stefanu Apor facu a se restaura biserica cea vechia si parasita dela Teiusiu, cumu si a se edifica alaturea chilii, care apoi se detera calugariloru albi (Praemonstratenses), carii apoi dupa mórtea lui ocupara cu forti'a si mosi'a lui, pe care o posede pana in dio'a de astadi. Dela imperatulu castigara pentru cleru diece dieciuele (adica dieciuele din diece locuri), totu alese; totu asia iesuitii insielara dela man'a fiscului si censulu catedralu. Iesuitii mersera si mai departe. Mich. Sava adica indupleca pre locuitorii din Barabantiu

(Borbánd) cu multe promisiuni si danii, cá se se faca papistasi, apoi ocupara cu forti'a biserica de acolo. In Alb'a-Iuli'a luara biserica numita a lui Báthori. Neci cu atata nu se indestulara, ci casele de langa colegiulu reformatiloru le smulsera din manile reformatiloru prin forti'a cu ajutoriulu ostasimeii nemtiesci din Alb'a-Iuli'a. Generalulu Rabutin era p'aci se aresteze din acésta cauza pe Stefanu Apor, pentruca elu (Rabutin) nu poruncise ostasimeii, cá ea se se amestece in afaceri de acestea. In adeveru, cá Rabutin nu ar fi voitu se ajute pe papistasi, déca nu'i ar fi venitulu dela curte porunci aspre; pentruca elu vedea, cumuca tóta intentiunea loru este conturbarea linistei publice."

„Puçinu dupa aceea in contra diplomei adusera in Transilvani'a unu episcopulu papistasiescu, anume Andreiu Illés, nascutu din Ciucu, dusu inse din copilaria in Ungari'a la invetiatura. Acesta era unu omu necapace, tandalosu si betívu, carele nu scia conversa despre altu ceva, decatu numai despre modulu, cumu aru trebui esterminati ereticii din Transilvani'a; de altumintrea nu avea neci o invetiatura, si chiaru boieriloru papistasi le era rusíne de faptele lui. Asia ei neci pre departe nu 'si ajunsera cu elu scopulu, la care tientasera, cá adica se castige vechiulu scaunu episcopescu cu tóte dominiale, se puna man'a si pe regimu. Caus'a era, cá partea cea mai mare a aceloru dominia aflanduse chiaru in posesiunea boieriloru papistasi, le venea greu, cá se le pérda; destinara inse pentru sustienerea episcopulu castelulu fiscalu si dominiulu dela Vintiulu de diosu. Jupanulu episcopulu inse nu a potutu locui neci acolo prea multu, pentruca in urmarea iruptiunei curutiloru fugi din Transilvani'a, éra de atunci nu se mai re'ntórse*).".

„Éra apoi papistasii transilvani la consiliulu preutiloru Vizkeleti si Baranyai**) si la alu iesutiloru isi formara statu catolicu in Transilvani'a, isi facura sigilu, lucru ne mai auditu pana atunci, apoi sub acela espeduia ei sub numire de statu catolicu scripturele loru la Vien'a, de si numai duoi trei ómeni facea lucrurile acestea, éra ceilalti nu scia nimiculu, ba unii tocma era in contra, cá ei nu incuviintiá celea ce facea Stefanu Apor, Mich. Mikes si Stef. Haller. Éra pentruca ei se póta purcede mai siguru in calea

*) In dílele curutiloru lui Franciscu Rákoczi.

**) Amenduoi iesuiti mascati, cela inse parochu in Clusiu, acesta in Alb'a-Iuli'a. Not'a comp.

loru si cá in dieta se nu'i incurce nimeni, pe bunulu patriotu Sam. Keresztesi, pre care tíer'a (diét'a) intréga 'lu alesese de presiedente si luanduse juramentulu, a si functionatu catuva tempu in oficiulu seu cu lauda, atata 'lu mai intrigara prin Stef. Apor la curte, pana ce in contra diplomei ilu scósera cu rusíne din presiedentia, éra in loculu lui pusera pre Stefanu Haller, din cauza, cá acesta era papistasiu. Preste acésta la functiunile principali transilvane pusera prin feliuri de practice mai multi papistasii, pentrucá ei au castigatu dela imperatulu unu decretu, in poterea caruia oricandu era se faca candidatiune, totdeauna trebuia se se candideze cate trei, dintre carii unulu avea se fia papistasiu. Éra acésta se facu numai de aceea, pentrucá candu mergea spre confirmatiune la imperatulu, se se confirme persón'a papistasiesca, precumu voiá cardinalulu Kollonics, éra ceilalti se fia numai de formalitate.“

„Papistasii facura si mai multu, pentrucá iesuitii atatu mai amblara pe sub ascunsu la episcopulu *) Atanasie, pana ce'lu ametíra, cá atatu elu, catu si popii valachi din Ardélu, carii se aflá sub jurisdicțiunea lui, se se unésca cu papistasii. Lui ii facura promisiuni mari si promotiuni, éra celorulalti popi le promisera, cá'i voru scuti cu totulu de iobagia, si cá onorariulu si dieciuel'a, pe care era obligati a ada pana acuma boieriloru posesori pe fiacare anu, inca se voru desfiintia cu totulu. Éra pentrucá din acésta cauza se nu se intemple in tíera vreunu resboiu (háboru), au adusu dela imperatulu si dela Kollonics nescie patente, in poterea carora popiloru valachi se li se lase libertatea de a se uní cu religiunea, cu care va voi fiacare dintre densii, éra apoi se se bucure de libertatea popiloru acelei religiuni. Dupa aceste denumira comisari, din fiacare confesiune cate unulu, carii se conchiame pe popii valachi din tóte jurisdicțiunile si se'i intrebe, care cu ce religiune voiescu a se uní si in acestu intielesu se le conscrie numele. Acésta inse era numai insielatiune, pentrucá pre aceia, carii se decisera a se uní cu religiunea reformatá, episcopulu valachu sumutiatu de iesuiti incepù se'i persecuteze, precumu se intemplá in comitatulu Unedórei, unde trimitiendu nemti asupra catoruva popi valachi, ómeni de omenia, puse de'i arestara din casele loru, tóta averea li se depredá, ei fusera aruncati in temnitia si asia fusera torturati.

*) Precumu Cserei, asia si ceilalti calvini nu scia si prea multi din ei nu sciu se distinga neei pana in dío'a de astadi intré mitropolitulu, episcopulu, archimandritulu, protopopulu. Loru adica, lipsindule ierarhi'a eclesiastica, precumu se vede aceea intocmita in eclesiile resaríténa si apuséna, ba despretiinduo fórte, prea puçinu le pasa, déca cineva este archiepiscopulu, séu episcopulu, séu numai protopopulu. De aici vine, cá si in legile tieréi mitropolitulu romanescu se numesce episcopulu alu valachiloru, séu episcopulu valachu (oláh püspök, oláh vladika). Inse iesuitii, carii scia fórte bine, ce este episcopulu si ce e mitropolitulu, se folosira de ocaziunea unirei si in actele respective substituiira mai preste totu numirei de archiepiscopus et mitropolita numirea de episcopus, pe care apoi ilu detera in jugulu primatelui Ungariei. Comp.

De si boierii reformati si mai virtosu Nicolae Bethlen au protestatu destulu si au suplicatu atatu la imperatulu, catu si la generalulu in contra episcopulu valachu, inse n'au potutu castiga nimicu. Pentrucá de si imperatulu trimisese patenta, precumu am scrisu mai in susu, in secretu inse a scrisu generalului Rabutin cu man'a sa si sub sigilu secretu, cá se nu'i pase de acea patenta, pre care a trebuitu se o espeduéscá la suplic'a celorulalte confesiuni óresicumulu silitu, ci elu (generalulu) se lucre din tóte poterile sale, pentrucá popii valachi se nu se unésca cu alta religiune, decatu numai cu cea catolica; de aceea generalulu nu a cutezatu se lucre in contra aceleia (porunci secrete). Acésta epistola, de care si pana astadi puçini ómeni sciu in Transilvani'a, generalulu Rabutin facendu a se traduce in latinesce, o dete pe ascunsu jupanului Apor domnului meu, si asia cadíu in man'a mea, pentrucá tóte scrisorile domniei sale se aflá la mine, si am cetitu cu mirare, la ce lucruri induplecara pe blandoculu imperatu unii ministrii blastemati din pregiurulu seu.“

„Éra episcopulu valachu bucuranduse la multele promisiuni, dete una patenta publicá cu numele toturor popiloru valachi din Transilvani'a, in care se oblegára cu juramentu, cá pe pap'a din Rom'a ilu cunoscu de capu alu clerului, cá admitu purgatoriulu, cá credu a fi trupulu lui Christosu de fatia in azima, cá admitu purcederea spiritului santu dela fiulu, cá si dela tatalu. Puçinu dupa aceea adunandu la Alb'aulu'a pre toti protopopii si popii valachiloru ardeleni, acolo elu fu inauguratu din nou la episcopia dupa modulu papistasiescu, cu pompa solena si cu procesiune, apoi ducenduse la Vien'a, cardinalulu Kollonics ilu primí cu mare onóre, ii aruncara si unu lantiu de auru in gátu. Acésta'i fu tóta promotiunea. Pentrucá precumu diavolulu atatu mai ambla pe voiá omului, pana candu ilu póte aluneca in pecatu, dupa aceea luandu'lu de capastru, ilu pórtá incatrau ii place, asia si papistasii, pana candu au ajunsu, cá se póta tranti pe jupanulu episcopu de pre pitióre, se portára cu mare submisiune catra elu, éra dupa aceea smulsera din man'a lui tóta directiunea (eclesiei), si unu iesuitu este necurmatu langa elu, fara a carui seire si vointia nu'i este ertatu a serie neei macaru una epistola, necumu se póta opera altuceva; si acmù ar renuntia bucurosulu la uniune, inse nu'lu lasa. Déca mancá saratu, se bea, cá dieu pacharulu ilu implura.“

„Lucrulu acesta n'a placutu la multi si dintre domni papistasii, pentrucá si ei vediuira, cá ar insemna a resturna libertatea tieréi intregi, déca pe acésta natiune valacha straina, de nimicu, pe care tíer'a o a suferitu pentru interesulu publicu, o ar pune acumu intre staturi si le-ar da (romaniloru) libertatea celorulalte staturi vechi transilvane. Se dea Dumnedieu, cá acestu lucru mai curendu séu ma

tardiu se nu produca fructe si mai rele*). De altm-entrea inca a fostu atatu in cóntra patriei, catu si in contra diplomei, a stóree din man'a boieriloru in vederea lumei dreptulu, pe care'lu avea ei asupra popiloru valachi. Ba si acelora, carii la inceputu au voitu asia ceva, le a parutu reu, pentrucà venindu porúnca dela imperatulu, cá pre popii valachi, carii s'au facutu papistasi, ostasimea din tóte locurile se fia datória a'i sustíne si protege, multi boieri onesti inca si dintre papistasi au venitu in periculu din caus'a loru. Fiinducà se bucurá de libertate, se aplicá dintre ei cá popi si cantareti multi preste mesura, incatu in cate unu satuletiu valachu de nimicu era si inca mai sunt cate cincii siese popi si cantareti, carii nu voiescu se dea boieriului loru neci unu feliu de sierbitiu séu tacsá, éra déca'i luara cu forti'a, ei indata alergara la ostasime; atunci dieu jupanulu boieriu uita se si bata iobagiulu, ei cauta cumu se se apere pre sinesi. Inse acestui Stefanu Apor nu'i pasà de tóte acestea, fiinducà pre elu intru atata'lu farmecásera iesuitii, incatu credea, cà numai asia se va mantui, déca va face tóte pre voi'a iesuitoru; éra acestia tornasera in trelsulu una ura atatu de mare in contra reformatiloru, incatu neci-unadata nu 'ia potutu vedé ou ochi buní, si se adoperà a'i asupri pre tóte calile si prin tóte midiulócele.“

De aci incolo Cserei spune pre largu, cumu unchiu-seu Stefanu Apor, pre langa care sierbise treisprediece ani, necajitu, cà n'are clironomi din cópsele sale si cà consangenií sei colaterali éra ómeni de nimicu (semmirekellók), precumu Petru Apor si Lupulu Apor, unulu mai blastematu decatu altulu (annális rozabb), a voitu se'lu faca clironomu pe elu, pe Cserei, cu conditiune inse, cá se se faca papistasiu, la care Cserei neci-decumu nu a voitu a se indupleca; asia averea lui Apor s'a smacinatu, precumu vediu-ramu si mai insusu. Dupa acestea cronicariulu ne lasa despre romanii din Brasiovu urmatóri'a scire:

„Éra popii valachi din Schiai**) neci-decumu nu voira a se supune la potestatea episcopului valachu, neci a se uní cu religiunea papistasiésca, pen-

*) In testulu originale asia: „Nem tezék még a pápista urak közülis sokaknak ez a dolog, mert látták, hogy az egész ország szabadságának eversiojára való, azt az idegen haszontalan oláh nemzetet, a kit propter interesse publicum az ország tolerált, már statusok közébe tenni, s a több erdélyi régi statusok szabadságát azokkal communicálni; mely dolognak adná Isten, még ide hátra rozabb gyümölcsí is ne származzanak etc.“

De altm-entrea in legile aprobatali se vede totu asemenea limbagiu impertinentu, mintiuosu si barbaru in contra romaniloru.

**) Schiai se numesco suburbiulu de susu dintre munti alu Brasiovului. Acésta numire provine dela colonisarea aceluí suburbiu cu bulgari (slavi, sclavi, schiavi) atatu in secul. XV., pre candu se edificá beseric'a cea mare catolicá (astadi evangelica) din laintrulu cetatei, catu si pe la finea sec. XVII. in tempulu curutiloru, pre candu au venitu si bulgarii colonisati pe la Sibiiu si Vintiulu de diosu. Acei bulgari asiediati in acelu suburbiu isi perdura limb'a cu totulu, adoptandu pe cea romanésca, au pastratu inse pana in dio'a de astadi multu din natur'a si din datinele bulgariloru, cumu si din laboriositatea loru.

trucà vaivodulu Munteniei le éra patronu mare, éra voi'a aceluia neci imperatulu nu 'io potea infrange. Deci trimitiendu ei deputati la Alb'a-Julí'a din sinulu loru, au dechiaratu pre fatia, cumucà ei precumu pana acumu, asia si in viitoriu au se se tiena de religiunea grecésca si cà nu voiescu se dependa dela acelu episcopu, carele se facú papistasiu. Despre acésta ei detera si protestu la Ioanu Sárosi magistrulu protonotariu conformu legiloru tieriei, éra apoi de acolo isi luara transumtu de protestatiune sub sigilulu imperatului. Pentru acestea inse a suferitu atatu Ioanu Sárosi, precumu voiu scrie mai la vale, unde'i va fi loculu, catu si unulu anume Gavriilu Nagyszegi, unu valachu nobilu, omu de omenia, carele mai nainte a fostu secretariulu episcopului valachiloru; din cauza, cà elu scrisese acelu protestu, fu aruncatu in prinsóre; intru asemenea prinsera si pre unulu anume Andreiu Komáromi, argintariu reformatu, din cauza cà acesta facuse unu sigilu pentru popii valachi, macrucà asia ceva fu ertatu a se face totudeauna si astadi stá in libertatea oricarui omu privatu a'si face sigilu. Acesti ómeni au robitu vai de ei in Sibiiu mai multu tempu, fara neci unu culpa. Urdítoriulu acestora inca fu totu Stefanu Apor.“

De aci incolo la pag. 291 Cserei éra si enumera mai multe casuri spre a proba, cà catolicii isi pusera pitiorulu in pragu, pentrucà se apuce pe deasupra toturoru, fia chiaru si cu eversiunea diplomei imperatesci, care acumu éra considerata cá legea fundamentala a statului, pentrucà oricum, tiér'a o acceptase prin diet'a sa. In acestu tempu lucrulu venise asia departe, incatu imperatulu pusu la cale de Kollonics, poruncise lui Rabutin, cá déca ardelenií s'aru opune mandatelor imperatesci, care esia in favórea catoliciloru, elu se le ecsecuteze si cu bratiu armatu. Candu s'au publicatu in dieta cele cincii puncte in favórea catoliciloru, acatolicii au facutu larma mare si au propusu, cá tiér'a se faca resistentia. Cserei inse obserba aici unu lucru, pe care istoricii nu'lu voru perde din vedere; elu adica serie: „Inse acelu afuritu de Ioanu Sasulu (Hans Sachs), judele regescu din Sibiiu, trecú pe sub ascunsu in partea papistasi-loru; éra papistasiu ilu asecurara cu juramentu, cà acelea cincii puncte nu aru asupri pe luterani si pe orasiele sasesci, ei numai pre unguri si pre religiunea reformata si pre cea unitariana. Asia Ioanu Sasulu desbinà pre sasi de langa celelalte religiuni, incatu acelea (duóá) remasera isolate. Acestea suplicara destulu la imperatulu, remustrandu, cà atatu legea tieriei, catu si diplom'a Maiestatei sale s'au vetamatu prin acelea puncte; n'au castigatu inse nimicu, pentrucà Kollonics adormi pe blandoculu imperatu si nu suferi, cá se administre dreptatea publica*).“

*) Istoricii voru dilucida mai bine loculu acesta alu lui Cserei cu alte documente istorice. Adeveru constatatu este, cà neci propriulu catolicismu apusénu, neci celu resariténu (unirea) intre sasi nu s'a potutu propaga neci pre departe cu efectulu, cu care s'au propagatu in celelalte parti ale tieriei. Sasiu prin

Mai la vâle in una pericopa Cserei isi vërsa tóta firea sa secuiesca asupra egoismului sasescu, dandule nesce epitete, de care se mai audu si astadi in gurile secuiloru, precumu „sasu de nimicu“ (hitván szász), apoi isi descopere dorinti'a, cá „déca Dumnedieu ar mai da Transilvaniei principe unguru, atunci se se pórte alta grija de jupanií sasi, adica orasielc sasesci se fia colonisate cu unguri, „pentrucá se le poruncimu noi loru, éra nu ei unguriloru.“

Se trecemu dela sasi éra si la suferintiele romaniloru si se scótemu acilea unu evenimentu din cele mai barbare si mai triste, comunicatu posteritatéi de unulu dintre cei mai aprigi inemici ai romanismului, adica, de acestu Cserei.

Éca ce scrie acestu cronicariu despre martiriulu si mórtea cea fiorósa a mitropolituluí Sava:

„Cu oca siunea candu vorbiu mai susu despre episcopulu valachu, imi aduseiu amente de ceea ce trebueamu se descriu mai in susu din dílele lui M. Apaffi, cumu au tractatu ei cu episcopulu de atunci, anume Sava. Fiinducá acesta era omu invetiatu si cu esperientia, principele ilu trimitea adesea in legatiuni atatu in Rusi'a, in Poloni'a, catu si in ambele tieri romanesci. De aceea elu era pismuitu de boieri. Deci, de si Lad. Székely era consangénu (ruditu) de aprópe alu episcopuluí, totusi lacomi'a baniloru ilu invinse. Éra fiinducá elu nu potea se ajunga la banii episcopuluí, a conspiratu in contra lui cu Stefanu Naláczi; la acésta inse Mich. Teleki nu a fostu interesatu. Fiinducá in altu modu nu'lu potura aduce in disgratia la principele, ei castigara cu daruri pe unu popa valachu din Vintiu-de-diosu, pentrucá acesta se denuntie pe episcopu la principele, cumucá ar tienea in locuinti'a sa una femeia de curva a sa. Au facutu pe molaticulu si blandoculu principe, cá se dea crediementu, éra de alta parte Székely si Naláczi marturisira cu juramentu. Episcopulu fu prinsu si tóta averea lui depredata. Cu atata nu se indestulara, ci mai cerura dela elu trei mii de taleri. Episcopulu trimise pre fratele seu mai micu, pentrucá se adune acei bani din Tiér'a munténésca prin cersitoria si se'i aduca; frate-seu inse nu se mai intéorse. Atunci ei scósera afara pe bietulu episcopu nevinovatu in camasia si ismene si atata'lu batura cu biciulu, pana candu i se rupse camasi'a, ismenele si carnea de pre sediutu, din care cauza, fia scrisu cu ertatiune, ne mai potendu'si tiené neci udulu, neci scaunulu, a trebuitu se móra, éra averile lui le impartira intre sine Lad. Székely cu Naláczi. Renumitulu Sierbanu Voda, domnulu de atunci alu Tieréi romanesci neci cá ar fi lasatu acea fapta neresbunata, ba elu si nuntiase principelului, cá de l'ar costa cincí sute de mii de ta-

leri, si totu va midiuloci, cá imperatulu turcescu se arunce pe Apaffi din Principatu; vaivodulu inse curendu dupa aceea mori*).

(Va urma).

Unu ecsamenu de mare smintéla si cateva reflexiuni.

Decandu a esitu legea cea nóua de recrutatiune, la sierbitiulu ostasiescu de unu anu se inbiie nu numai teneri, carii facu cursuri pe la academii si universitati, ci si de aceea, carii voiescu se fia scutiti de sierbitiulu celu mare de 8 ani in calitatea loru de comercianti, computisti, economi de modelu. Intra- ceea pentrucá se póta fi primiti si teneri de acestia, ei trebue se fia supusi mai antaiu la unu ecsamenu din sciintiele si cunoscintiele necesarie la vocatiunea loru de comercianti etc., éra acésta cu atatu mai virtosu, cu catu legea prevede, cá acei teneri, cumu amu díce privilegiati pentru sciinti'a loru, au celu mai deaprópe dreptu la rangulu de oficiariu in armata. Cá ce sciintia isi camu castiga mare parte din acésta clase de teneri, se aratá in lun'a trecuta chiaru in capital'a imperiului, in Vien'a, unde spre scopulu susu atensu se tienù ecsamenu cu unu mare numeru de

*) Ba Sierbanu Voda neci decumu nu a moritu curendu dupa supliciuulu de martiru alu mitropolituluí Sava. Sinodulu celu mare din Alb'a-Iuli'a, in carele s'a pertractatu caus'a mitropolituluí Sava denunciatu de Székely si Naláczi, se tinuse in 6. Iuliu 1679. In anulu urmatoriu 2. Iuliu 1680 se tienù din porunc'a lui Apaffi totu in Alb'a-Iuli'a altu sinodu mare, in carele acumu mitropolitulu fu trasu dupa tóte formele in judecata criminale; eluinse acumu era atatu de bolnavu, incatu nc mai potenduse infatiosia la sinodu, a trimisu de aparatori ai sei pe frate-seu Georgie si pre Ioanu Pater. Acelu sinodu a fostu compusu din 98 preoti si mireni romani. Se insemnamu inse fórte bine, ca presedintele sinoduluí nu a fostu romanu, ci a fostu protonotariulu tieréi Petru Alvinczi de Borberek, unguru calvinu, éra alaturea cu elu mai luá parte activa la lucrarile aceluí sinodu in sientia publica inca si Ioanu Veresmarti, protopopu si predicatoriu calvinescu din Benicu, acesta precumu se pare, trimisu de Michailu Tofeus, superintendentele calvinescu de atunci, carele porunceá si preste clerulu romanessu din Transilvani'a. Mitropolitulu Sava fu omoritu totu in acelu anu 1680, in care di, nu se scie; este inse cunoscuta dio'a alegerei si a hirotonirei urmasiuluí seu, a mitropolituluí Iosifu (Budai), care s'a intemplatu totu in acelu anu la 23. Aug. dupa calind. Iulianu.

Sierbanu II. Cantacuzinu domnise dela an. 1679 pana la 1688, in care anu elu mori tómn'a. Asia intre mórtea lui Sava si a lui Sierbanu Voda au trecut presté siepte ani, in care tempu elu a potutu cere destule-ori satisfactiune dela Apaffi pentru martiriulu mitropolituluí Sava. De aici urméza, cá Cserei spune unu mare neadeveru, candu díce, cá Sierbanu ar fi moritu curendu dupa Sava.

De altumentrea despre suferentiele mitropolituluí Sava si despre total'a umilire si calcare in pitióre a bisericéi resaritenté vedi Actele si Fragmentele istorice besericesci, publicate de Tim. Cipariu, Blasiu 1855 dela pag. 210 inainte; vedi si archivulu dlui Cipariu, in care dn. profes. I. M. Moldovanu scrie „despre libertatea consciintiei in Transilvani'a,“ incependu dela Nr. XI. din 1. Ianuariu 1868 inainte. Atata numai, cá ómenii in dílele nóstre nu prea afa cu cale a se ocupa cu trecutul cu istori'a patriei, natiunei si a bisericéi loru, ci se paru a crede cá viitoriu se póte si fara trecutu. Bine, bine. Not'a comp.

acésta castigara duóa lucruri mari: solidaritatea propria confesionala si — scutirea de tóte pretensiunile cleruluí romanescu unitu de a li se da portiuni canonice si tóte drepturile civili si politice in asia numitulu fundus regius. Not'a comp.

tenerime, dintre carii cativa era de aceia, carii tragu plati de cate 1400 pana la 1800 in calitatea loru de computisti, corespondenti pe la casele comerciale, séu pe la fabrice, de si au etate numai de 20—21 de ani. Ecsamenulu s'a tienutu de catra una comisiune de oficiari din armat'a imperatésca. Sunt mai multe scóle, pe la care se audu respunsuri de nimicu, care uneori vedescu nesciinti'a dascaliloru, alteori numai ticalosi'a metodului si éra si adesea lenea séu hebeuci'a scolariloru; respunsurile inse, pe care le detera astadata mai multi juni comercianti in Vien'a, fusera unu adeveratu scandalu, care dete ocasiune la cele mai amara satire si persiflagiuri asupra clasei comerciale. Din multímea respunsuriloru neghióbe si ridicole scótemu aici dupa fói'a militaria „Wehrzeitung“ si dupa „N. fr. Presse“ din 25. Iuliu a, c. numai acestea:

Intr. Domnule A.! Cine si candu a descoperitu Americ'a? Resp. O au descoperitu anglii pe tempulu lui Isusu Christosu.

Domnule B.! Cu cine a portatu imperatulu nemtiescu Rudolfu I. mai multe resbóia? — Resp. Imperatulu Radolfu I. a portatu multe resbóia cu persianii.

Dnle C.! Cine a intemeiatu cetatea Romei cu siepte sute si mai bine de ani inainte de Isusu Christosu? — Resp. O au intemeiatu papii Romei.

Dule D.! In care anu a fostu batali'a cea mare dela Austerlitz? Resp. Nu sciu. — Dara cea dela Wagram? Nu sciu. — Dara cea dela Waterloo? Nu sciu. —

Dnle E! Dta vendi metasa multa in comerciulu Dvóstra. De unde se adusera mai antaiu vermii de metasa in Europ'a? Nu sciu.

Dnle F.! Calea férata austriaca de nordu prin care cetati trece? Resp. Trece, trece, merge, uite, incolo (arata cu man'a).

Dnle G.? Tirolulu cu care tíera se invecinesce? Resp. Cu Spani'a.

Cinci domnisióri totu de cei carii se candidasera pe sine pentru rangulu de oficiarasi, intrebati fiindu, care sunt ririle mai mari ale Galitiei, n'au sciutu se numésca neci pe unulu.

Unu computistu cu plata de 1400 f. v a. nu a sciutu numi neci capitalele provinciiloru austriace.

Alti cativa ecsaminati din fisica, n'au sciutu neci ce este electricitatea, neci ce sunt elementele fisice, neci avea cea mai mica idea despre poterea aborelui, neci sciá, ce este barometru; éra unulu díse, cà crocodilulu aligatoru e pesce si cà brósc'a se renumera intre animalele sugatorie.

Multi din acei teneri negutieterasi, candidati de oficiarasi, din tóta matematic'a nu sciá mai multu, decatu cele patru specii; altii éra si buni aritmetici si totu asia buni liniatori de carti negutiatoresci, inse orice alta sciintia le lipsea cu totulu,

Acestea tóte se intemplara la anulu Domnului una miie optu sute siesedeci si nóua, in lun'a lui Cuptoriu, in marea capitala a marelui imperiu austro-ungurescu, dupace in cei 18 ani trecuti se reformase

tóta sistem'a de invetiamentu si se inmultira scólele in totu coprinsulu monarchiei, éra anume in Vien'a se reformà institutul politehnicu, se fundà academia pentru sciintiele comerciale si se infiintara din nou cateva gimnasia mici si altele mari pentru sciintiele reali. Se descendemu inse din centrulu imperiului mai de vale, mai incóce, mai spre noi, se stamu pe la tóte piatiale mari si mici comerciale, unde pre langa esceptiunile demne de tóta onórea, vomu afla multi ómeni, nu betrani, cà de acestia nu e vorba, ci ómeni teneri, intre 20 si 40 de ani, aplicati la comerciulu si la industri'a cea mare, carii inse neci macaru numele nu si-lu potu scrie cumu se cade, adeverati martiafoi, precumu le dícu in Romani'a. Apoi totu acesti ómeni se trantescu de pamentu, racnescu si injura, cà vinu evreii si toti strainii preste noi, pentrucá se le strice comerciulu, se ruineze industri'a (cea ruginita din orasiale nóstre), se ne aduca pre noi si pe familiile nóstre la sapa de lemn. Dara, dieu voru vení de aci inainte totu feliulu de straini preste noi cu miile si cu diecile de mií, voru veni, de ne-anu sta noi macaru in capu, si voru domní preste noi de siguru, si ne voru scóte din mosiile, din patri'a nóstra; éra culp'a nefericirei nóstre ni se va imputa da acumu inainte nóua si numai nóua, pentrucá una parte din noi inca totu nu voiesce a invetia nimicu; altii isi trimitu pruncii loru la scóla numai pentrucá in dífele nóstre asia e mod'a; altii ii dau la scóla fara cea mai mica supraveghiere; multi éra si credu, cà déca pruncii loru au tandalitu trei patru ani pe la vreun'a scolutia cá vai de ea, au invetiatu multu preste mesura.

Déca in capital'a nemtiésca a monarchiei inca totu se mai afla atati reprezentanti ai nesciintiei si ai hebeuciei, aceia voru scapata succesive la starea de proletari, din cauza cà de acumu inainte la comerciulu si la industria inca se cere sciintia si inca sciintia multa; inse ce pasa natiunei germane cá natiune, de ar scapata diumatate Vien'a la conditiunea proletariloru, pentrucá acolo este Germani'a cea mare, de unde Austri'a nu numai isi recrutéza capacitati, ci angajéza la comerciulu si industri'a sa inca si capitaluri cu miliónele. Din contra, noi rapedíti odata prin nesciinti'a nóstra la starea de proletariatu, din aceea nu ne va mai ridica nimeni pe fati'a pamentului; pentrucá cine se coréga erorile comise de noi in urmarea nesciintiei si a lenei? Lasamu, cà dupa credintiele nóstre, natiunea romanésca artrebui se fia celu puçinu indoitu atatu de numerosa, pre catu este ea, pentrucá se póta infrunta cu destula securitate pericolele, care'i amerintia ecsistenti'a in tóte tierile, in care locuesce ea de ani 1764, dar apoi inca déca nu ne vomu incorda din respoteri, cá se tienemu concurentia celu puçinu cu cei de una conditiune cu noi, ce se va alege de posteritatea nóstra! Unde vomu esí noi cu acelu fatalismu, care ne face inca si astadi, cá se ne lasamu in voi'a toturor venturiloru?

Dela a. 1866 încóce, decandu cu bataliile cele formidabili din Boemi'a, s'a facutu cá o dîcatoriã de tóte dílele cumuca: Austriacii au fostu batuti la Sadova de catra dascalii scóleloru primarie si de catra profesorii din Prusi'a. Acésta însémna, cà luminele, cunoscintiele, sciinti'a era reprezentate in armat'a prusiana in gradu neasemenatu mai mare, decatu in armat'a austriaca. Corporali si sergenti prusiani portá cu sine carte strategice, de care la noi se vedu numai pe masciórele oficiariloru din statulu maioru (Generalstab). Cu unu cuventu, prusianii, francii scl. sciu carte multa, éra poi scimu puçina, séu tocmá nimicu, éra anume sciintiele fizice si ecsacte la noi inca totu mai sunt fórté despretiuite. Sunt cativa ani, decandu noi din partene scriemu si dicemu la tóte ocasiunile binevenite, cà pre noi nu ne va mai umili, nece subjuga si sugruma nece unu inemicu cu corpus juris, séu cu dogmatic'a, ci déca este cá se fimu stersa din seri'a popóraloru si a natiuniloru, apoi perirea nóstra ni se pregatesce prin alte arme multu mai formidabili, adica prin fizica si prin matematica si in specie prin mechanica, chemia, istori'a naturala, prin compasulu corabierulu si prin anghiu-lariulu tecniculu, prin comerciu si industria.

Scimu si noi atata, cà romanii antichi despretiuiá fórté multu comerciulu si mesteriile, pentrucà acelea se aflá parte pre man'a schlaviloru, parte pe a veneticiloru; scimu cà ceea ce se numesce astadi in limbele europene industria, nemtiesce Gewerbe, in limb'a latina vechia se traduce cu res sordida, care in romanesc'a nóstra ar insemna lucru uritu, lucru scarnavu. Este cunoscutu, ca romanulu celu mai sarantocu nu'si da bucuros pe copilulu seu la comerciu, séu la vreo profesiune industrialá, ci pana ce mai are unu petecu de pamentu, ilu tine la vite si la cornele aratrului, séu — ilu da de sierbu la altu economu mai avutu, pentrucá din simbria se'si faca vite si mosióra. N'amu trecutu cu vederea neci acea impregiurare, cá tenerimea nóstra, cata invetia — si invetia fórté multa — pe la scólele unguresci, contrage asemenea inca si altu despretiu, cumu amu díce, boierescu, asupra comerciului si a industriei. In gur'a boierimei din patri'a nóstra a fi comerciantu séu profesionistu, însémna a te degrada si a te renumera intré venetici, pentrucà anume cá comerciantu tu treci in categori'a greciloru, armeniloru, evreiloru, éra cá profesionistu tu esci séu némtiu si inca némtiu ticalosu, séu sasu ruginitu, séu incai ceva corcitura, precumu e una parte mare a locuitoriloru din Clusiu, Aiudu etc. Acestu spiritu boierescu, antidemocraticu, nepatrioticu, prin urmare si fórté periculosu, ilu sbea in sine si tenerimea nóstra, éra consecentiele cele mai funeste ale acestei procedure s'au vediutu si mai de multu, se vedu inse in dílele nóstre inaintandu in una progresiune spaimantatória, incatu de nu vomu da si in acésta cestiune flagranta educatiunei una alta directiune, se póte precalcula cu certitudine periodulu, in carele noi vomu deveni straini in tíer'a nóstra,

déca inca totu nu mai voimtu se ne scuturamu odata de prejudetiele stupide si de lenca romanésca,

G. B.

Societatea academica din Bucuresti.

Precumu in anulu trecutu nu ne ocuparamu in colónele acestei foi mai necidecumu cu societatea academica romana, intocma eramu determinati a urma din partea redactiunei si in anulu acesta. Credeamu, adica, cumucà ne-ar fi fostu preste potintia a vorbi catu mai puçinu despre activitatea séu neactivitatea din anulu 1868 a membriloru societatei academice romane, fara cá se nu fimu constrinsi a descoperi bajocur'a si insult'a morala, la care fu supusa acea societate in anulu trecutu atatu din partea unoru membrii ai sei, dintre carii unulu isi si dete dimisiunea, catu si din partea altoru „patrioti literati“ si neliterati. Intr'aceea vediendu noi, cà alte foi periodice romanesci simtu mare placere a se ocupa de numit'a societate si cà dorescu a fi informate bine despre activitatea ei, oserbandu inse totuodata, cà mai tóte foile periodice cate au vorbitu pana acuma despre societatea academica, se afla in nesciintia despre cumplitele cabale tiesute asupra societatei academice romane si despre amerintiarea atatu din afara, catu si din laintru a vietiei acelei societati, rogamu pre toti romanii de buna credintia si luminati pre atata, in catu se cunósca, ce însémna pentru unu poporu una societate científica, cá se binevoiésca a mai fi cu puçina rabdare de cateva septemani, candu apoi speramu, cà se va descoperi adeverulu intru tóta golatatea sa. Deocamudata fia de ajunsu a ne insemna numai unele fapte complinite din anulu trecutu.

Camer'a nu votase neci unu bugetu pentru societatea academica.

Ministeriulu Brateanu persecutatu cumplitu de din afara n'a cutezatu a se invoi la conchiamarea de nou a societatei academice. Sesiunea din a. trecutu a societatei academice s'a conchiamatu numai, dupace insusi Domnitoriulu tierei si-a descoperitu vointi'a sa categorica catra ministrulu de atunci alu culteloru, cá societatea se se conchiamé cu atatu mai vîrtosu, cu catu cà ar sta fórté reu, cà una institutiune buna adusa in viétia eri cu atata parada, astadi se o si abandonamu etc. etc.*) Destulu ca, dupa insusi marturisirea fostului domnu ministru sesiunea se conchiamà din cauza, ca asiã a voitu domnitoriulu, cá acea societate se aiba viétia.

In „Famili'a“ Nr. 29 se presupune, cà estempu inca se voru mai alege membrii nuoi. Inse bugetulu votatu pentru societatea academica este atatu de saracu, incatu nu se pricepe, de unde se se póta cooperi, fia macaru si numai banii de drumu, pentru 25 membrii, diurnele, spesele cancelariei, tipariturele,

*) Lucru fórté usitatu in resaritu, la greci, tocmá si la moldavo-romani.

mobili, ca nu este nimic. Nónua nu ne sta bine a ne infla, cá se semenamu popóraloru celor mai naintate din Europ'a; candu inse vedemu, de ecs. academi'a scientifica intretienuta dela 1829 adica de 40 de ani incóce in Pesteá pentru cinci milióne magari cu venitu anualu regulatu de 60—70 mii fior. v. a. (12—14 mii galbini), cu palatu propriu, cu biblioteca si museu, atunci credu cá potu pretinde si invetiatiu romaniloru, alesi de membrii ai societatei academice, cá natiunea se le inlesnéscá macaru bani de drumu si nesce diurne de joi pana mai apoi. Asia dara, cumu crede „Famili'a“ cá se voru poté alege catu mai multi membrii? Da, se potu alege de aceia, carii n'au neci una trebuintia de itinerariu si de diurne, ómeni cu venituri „boieresci.“ Speramu inse, cá la una asemenea conditiune nu se va invoii nimeni, pentrucá consecentiele prea aru bate la ochi.

La „gresiel'a cardinala,“ ce díce „Famili'a“ cá s'ar fi comisú in an. trecutú, se respundia insusi dn. B. P. Hajdeu. De altumentrea dn. Hajdeu senior nu si-a datú dimisiunea; éra „Famili'a“ spune verde, cá natiunea astépta, cá cei ce nu se presenta la adunarea societatei academice, se 'si dea dimisiunea. Asia cere natiunea? Fórte bunu lucru cere. Numai óre scie natiunea nóstra, cá ce cere, pretende, impera in acestu casu dela ea insasi onórea sa nationale, interesulu seu dreptu intielesu? Cere, pretende si impera: scuturarea indiferentismului, credintia mai multa in ecsistenti'a si viitoriulu seu, apretiare mai drépta a fatigeloru de sange versate pentru ea de catra eruditii ei, imbratiosiare de una miie ori mai caldurósa a literaturéi sale, pe care pana acuma o privesce curatu numai, cá unu lucru de lucsu, fara care dóra ar poté, si cá si pana acuma.

Inse ce vorbescu eu de natiunea intréga, candu in casulu de fatia avemu si trebue se avemu a face numai cu intieleginti'a ei. Apoi ar crede óre bun'a si zelos'a „Famili'a,“ cá chiaru in „intielegentia“ se afla destui, carii isi batu jocu de institutulú acestu nou numitu societate academi'a! Si sciti pentruce? Antaiu pentrucá la unii nu le place se ésa din anarchi'a literaria de astadi; adou'a, cá altii nu vedu între membrii academiéi neci pe unulu, carele se se póta asemena in inalt'a eruditie cu dumnealoru; si atreia, pentrucá multi se revólta (iamu audítu noi in sine), pentruca societatea academi'a inca neci in duoi ani de díle nu a compusu dictionariulu etimologicu si nu a scrisu inca istori'a pragmatica a patriei, totu lucruri bagatele, la care eruditii altoru pópora au lucratu cate 30 pana la 50 de ani.

Inse, precumu amu premisu la inceputulu acestoru expectatiuni, ceremu patienti'a lectoriloru nostri pe catuva tempu.

Red. „Trans.“

Adunarea anuala a societ. Transilvani'a din Iun. 1868. *)

Siedinti'a I-a duminica 29. Iunin 1869 la 7^{1/2} óre sér'a, in loculu societatiei de arme. Presiedinti'a dlui A. Papiu Harianu.

Dn. presiedinte deschide siedinti'a adunarei prin urmatórea dare de séma, atatu trimestriala catu si anuala, facuta in numele comitetului societatiei.

Onor. adunare!

Cu acésta adunare anuala intramu in alu 3-lea anu alu societatiei „Transilvani'a.“

Avemu a ve dá séma despre starea societatiei atatu pe cele din urma doue trimestre, dela Ianuariu pana acum, catu si pre anulu intregu dela 1. Iuliu an. trecutú pana astadi.

Dupa statute adunarea trebuiea a fi convocata pre lun'a trecuta Aprile; inse pregatirile necesarii pentru serbarea dílei de 15. Maiu ne pusera in imposibilitate d'a tiené adunarea din Aprile.

a) Starea societatiei in cele din urma doue trimestre, adeca: Ianuariu—Iuniu an. cur. este urmatórea: Sum'a totala a baniloru intrati la societate in aceste siese luni, parte cá tacse si donatiuni dela 133 membri ordinari si donatori, parte cá subventiuni, dela guvernú, dela consilie, unulu judetiénu, altele comunale, parte cá procente, si in fine cá extraordinarie, face in totalu 18,509 lei nooi 7 bani; éra cheltuielile facute, parte in trebuintiele societatiei, parte prin trimiterea stipendiiloru, suntu in suma de 5086 lei 74 b.; scadiendu cheltuielile remane venitu curatu alu societatiei in aceste din urma 6 luni 13,422 lei 33 b. Déca vomu adaoga la acésta suma banii remasi in cass'a societatiei, in bonuri si in numerariu, dupa verificarea facuta in adunarea din Ianuariu, adeca sum'a de 61,452 lei 27 bani, se constata, ca averea societatiei, dela infiintierea ei pana in diu'a de astadi, face in totalu 74,874 lei 60 bani.

Afara de acést'a mai avemu inca doue sume. Un'a de 235 lei adunata de dn. Lupascu, alt'a de 370 lei 37 b. adunata de dn. Stragescu in Besarabi'a. Fiindu inse, cá acesti duoi onor. domni nu ne-au trimisu si lista de numele celoru in scrisi, disele sume nu s'au potutu trece prin codicele comptabilitatiei cá venitu, ei numai cá depositu, pana la sosirea listelor.

De asemenea se afla inca in posesiunea societatiei inelulu si cerceii de auru, donati de dómn'a Gr. Alecsandrescu. Comitétulu va luá mesuri pentru desfacerea acestoru 2 obiecte. In aceste 6 luni 6 insi 'si-au castigatu prin sumele ce au oferitu, dreptulu de membri ai adunarei societatiei.

*) Lectorii nostri nu voru fi uitatu, cá in poterea statuteloru societatiei „Transilvani'a,“ alu carei scopu inca este totu numai cultur'a nóstra nationale, in casulu desfiintiarei sale de ecs. prin fortia magióra, asociatiunea nóstra transilvania inca se face clironóma a acleia. Abstragendu inse cu totul dela acésta impregiurare si considerandu numai persecutiunile, la care fu supusa acea societate in anulu acesta, amu crediutu de necesariu a reproduce si in acésta fóia mica a nóstra lucrurile adunarei gener. ale numitei societati.

b) Éta acum, domniloru, si starea anuala a societatiei dela 1. Ianuariu an. tr. pana la finele lunei curente: In cursulu acestui anu, alu duoilea anu alu societatiei, se formara membrii in numeru de 362. Din acestia 27 inisi suntu membri ai adunarei. S'au incassatu peste totu anulu tacse, donatiuni, subventiuni, procente extraordinarie 29,419 lei 38 b. S'au cheltuitu in trebuintiele societatiei si pentru stipendii 11,300 lei 24 b. Au remasu venitu curatu 18,119 lei 14 b. La care adaogenduse venitul curatu alu anului trecutu, care e in suma de 56,755 lei 46 b. Astadi averea societatiei face 74,874 lei 60 b.

Asta avere consista: 1) Intr'unu bonu de tesauru 73,208 lei 74 b.; 2) in numerariu 1665 lei 86 b.; cu totulu 74,874 lei 60 bani.

Acésta e starea societatiei nóstre cu finele anului alu duoilea.

Despre tóte acestea veti binevoi a ve incredintiá din codicele si dosarele societatiei, precumu si din bilantiele cassieriei.

Déca asemenamu rezultatele anului alu duoilea, cu ale anului anteiu, vedemu ca, in acestu alu duoilea anu, societatea a strinsu aprópe numai atreia parte din sum'a anului trecutu.

Cu tóte acestea, domniloru, considerandu bine impregiurarile in care ne aflamu, comitetulu crede, ca societatea nu póte decatu a se felicitá de rezultatele dobendite. Sumele incassate trecu oricum si astadata calculii nostri primitivi.

Politic'a, nu cea adeverala, dar acea pe care vulgulu astufeliu o numesce, la noi mai multu decatu ori unde cérca a se viri in tóte, si prea desu strica tóte. Sciti ca noi, societatea de fratria si cultura nationala, am fostu banuiti de societate politica. Pana si in „Monitoriu,” editiunea francesa, s'a viritu calumni'a asupra nóstra.

Noi am protestatu. Protestulu ilu comunicaramu dlui ministru de interne, cu rugaminte se binevoiésca a dá ordinu d'a se publicá si in „Monitoriu.” Spre mai multa onóre i se trimise prin o deputatiune alésa din sinulu comitetului. La cererea dlui ministru comitetulu se grabi a face si o indreptare in protestu. Ce e dreptu, dn. Cogalnicénu inaintea ochiloru mei dete indata ordinu d'a se publicá protestulu nostru in „Monitoriu.” Acést'a era in lun'a Ianuariu anulu curentu. — Déra nici pana astadi nu s'a publicatu.

Unu numeru insemnatu de consilii judetiene si comunale ne era datóre subventiuni pe anulu trecutu. Aceste subventiuni forméza o suma considerabila pentru societate. Ne adresaramu catra dn. ministru de interne, se binevoiésca a dá ordinu prefectiloru pentru a ni se trimite aceste subventiuni. Dn. ministru, totu in lun'a Ianuariu, nu se multumi a ne face promisiunile si asigurările cele mai liniscitóre, dar dete si ordine precise prefectiloru pentru trimiterea subventiuniloru societatiei, astufeliu ca comitetulu avea totu temeulu d'a crede, ca societatea avea se prospereze acumu mai multu decatu in anulu trecutu. Inse,

din nenorocire, ordinele oficiale ale dlui ministru remasera fara de nici unu efectu. Subventiunile nici pana astadi nu s'au primitu. Suntu nevoitu, domniloru, a constatá acést'a, pentrucà unele diurnale au gasitu de cuviintia a publicá ordinele dlui ministru, si pentrucà lumea, neputendu'si inchipui, cumu ordinele celui mai energicu diu ministri se remana neesecutate, aru puté crede, ca societatea va fi incassatu acei bani. Ei bine, suntu datoru a constatá, ca astadata ordinele oficiale ale dlui Cogalnicénu au remasu fara lucrare si fara nici unu folosu pentru societate. Cu tóte aeeste, domniloru, aceste subventiuni nu suntu si nici potu fi perdate pentru societate. Ele suntu prevediute in budgetele consiliiloru judetiene si comunale din anulu trecutu, budgete, cari inca de atunci fura intarite de guvern. Aceste subventiuni suntu unu dreptu castigatu pentru noi. Mai curendu séu mai tardiu, dar de siguru societatea le va primi.

Suntu datoru a insemná, domniloru, ca comun'a de Galati, multiumita patriotismulu membriloru consiliulu ei, a trimisu si pe acestu anu subventiunea de optu mii lei vechi, destinata pentru patru tineri studenti.

Consiliulu judetianu de Covurluiu, care in anulu trecutu subventiunea anuale de optu mii lei vechi o trecuse in budgetu sub titlu de subventiune pentru societatea „Transilvani'a,” pe anulu curentu a refusat d'a o mai trimite. Comitetulu dvóstra, cá se nu lase in suferintia pe acei duoi studenti designati, precumu sciti, inca de societatea academica, a fostu nevoitu a le trimite bani din cei siese mii de lei, éari se economisaseru in anulu trecutu din sumele transmise de acestu consiliu, din cauza ca nu se gasise cu cale d'a mai trimite in strainatate tineri cu done mii lei vechi pe anu. (Bine, fórté bine.)

Mai insemnamu, domniloru, ca cu inceputulu acestui anu cateva consilii mai votara inca subventiuni pentru societate, dar in urma nu ne mai insciintiara de locu. Singuru consiliulu judetianu de Dolju ne trimise subventiunea de doué mii lei nuoi, multiumita spiritulu romanescu ce domnesce peste Oltu. (Vii aplause.)

Sciti cá in tómn'a anului trecutu, guvernulu era se céda pentru cancelari'a societatiei o odaia, de care statulu n'are nici o trebuintia. In urma inse, schimbanduse impregiurarile, amu remasu fara acea odaia. Intr'una din adunarile trecute ne acordasera 'ti unu creditu de 50 galbini pentru inchiriarea unui localu. Noi amu creditu se fimu economi. Localulu nu s'a inchiriatu, si cancelari'a societatiei e inca totu la mine acasa.

Cartea societatiei se tiparia pana acum la tipografi'a statulu gratis; vomu cere voi'a acést'a si pentru viitoriu.

De purtarea si progresulu in studiu a stipendiiloru societatiei, cu dreptu cuventu potemu se ne felicítamu, domniloru.

Fondulu societății nu erta a se crea deocamdata alte stipendii.

In fine sunt datori a ve face cunoscutu, că dn. comerciant Martinovici, fostu cassieru alu societății, a avutu nenorocirea de-a cadé in falimentu. Inse, multumita organizatiunii societății năstre, falimentulu lui n'a adusu, nici potea se aduca vreunu prejudetiu societății, din simpla cauza ca banii societății nu stau in cassa, ci se depunu la visteri'a statului.

Cu acésta dare de séma, comitetulu, conformu statutelor, are onóre a'si depune mandatulu cu care 'lu ati onoratu.

Comitetulu s'a silitu si in acestu anu de proba, a se conforma impregiariloru si a face totu ce i-a fostu cu putintia pentru binele societății. Déca s'ar face numai atatu si in anii viitori, catu s'a facutu in estu anu, si inca societatea va prospera, cá un'a ce'si are temeulu in iubirea si frati'a romaniloru si in dorumu culturii nationale. (Aplause prelungite.)

Dupa acésta dare de séma dn. presiedinte conformu art. 24 din statute propune alegerea a trei secretari din sinulu adunarei.

Facénduse alegerea se proclama de secretari dd. Ioanu Corvinu, Dionisie Precupu si Georgie Comsia.

In virtutea art. 19 lit. c. din statute se proclama de membri ai adunarei urmatorii dni: Al. Odobescu, Bucuresti 140 lei n.; Al. S. Pamfilu, Giurgiu 141 l. n.; D. G. Secosianu, Romanu 141 l. n.

Se procede la alegerea comisiunii pentru esaminarea socoteliloru trimestrale si anuale si se proclama de membri ai comisiunii dnii Timoleanu, Adamescu, Bursanu, Dum. Corvinu si Aureliu I. Tiura.

Dn. Tacitu pronuncia unu discursu prea interesantu despre datinele romaniloru la Craciunu.

Dn. Precupu face o propunere pentru modificarea a doui articli din statute.

Adunarea decide a se desbata acésta propunere in siedinti'a viitoare.

Se decide, cá siedinti'a viitoare se fia dumineca la 6. Iuliu, la 7 ore si diumatate sér'a, si cu acésta siedinti'a se ridica la 10 ore si unu patrariu sér'a.

Presiedintele societății A. Papiu Ilarianu.

Secretari G. Corvinu. D. Precupu. G. Comsia.

Publicarea baniloru incursi

la fondulu asoc. parte cá tacs'a de m. ord., parte cá colecte, dela sied. comit. din 8. Iuniu pana la sied. aceluia din 22. Iuliu a. c.

I.

1) Prin ven. ordinariatu metrop. din Blasiu s'a trimisu la fondulu asoc. cá colecte 15 fr. 20 cr. v. a., si anume: a) Din protopopiatulu gr. cat. alu Palatcei 10 fr. 20 cr. b) Din protopopiatulu gr. cat. alu Dêrgei 5 fr.

2) Dela dn. inspectoriu dominiului seminariale in Cutu T. Colbasi s'a primitu cá tacs'e de m. ord. nou pre anii 186⁸/₉ si 186⁹/₇₀, cum si pentru diploma cu totulu 11 fr.

3) Dela protop. Sibiului I. V. Rusu tacs'a de m. ord. pre an. 186⁸/₉ 5 fr.

4) Prin dn. adm. protop. in Tractulu Bâgăului Elia Luc'a s'a trimisu la asoc., cá colecta dela poporulu din Tractulu resp. sum'a de 33 fr.

5) Dela Rm. dn. vicariu for. in Fogarasiu Ioanu Antoneli tacs'a de m. ord. pre a. 186⁸/₉ à 5 fr., si pentru 1 esempl. act. ad. gen. V. si VI. à 1 fr. = 6 fr.

6) Prin Rm. dn. vicariu for. si colectoriu asoc. in Hatiegu Petru Popu s'a trimisu, si anume: a) Dela Rm. dn. tacs'a de m. ord. pre a. 186⁷/₈ 5 fr. b) Dela dn. parochu in Galatiu Ioane Suci tacs'a de m. ord. nou pre an. 186⁸/₉ 5 fr. c) Dela dn. parochu in Riubarbatu Stefanu Sor'a tacs'a de m. ord. nou pre an. 186⁸/₉ 5 fr. d) Dela dn. par. in Corvesceni Petru Burlecu tacs'a de m. ord. nou pre a. 186⁸/₉ 5 fr. Sum'a 20 fr.

7) Prin dn. protop. vicepres. si col. asoc. Ioanu Hanni'a s'a trimisu la asoc., si anume: a) Dela dn. senat. Petru Rosc'a tacs'a de m. ord. pre an. 186⁸/₉ 5 fr. Cá colecte: b) Dela dn. parochu in Gusteriti'a Georgiu Stanésa 1 fr. c) Dela dn. par. in Siur'a mare Stefanu Oprisiu 1 fr. d) Dela dn. par. in Rusciori Ioanu Illovičiu 1 fr. e) Dela dn. par. in Annasiu Ales. Predoviciu 1 fr. f) Dela dn. par. in Seliste Onisiforu Borcea 1 fr. g) Dela dn. par. in Telisc'a Ioanu Iosoff 1 fr. h) Dela dn. par. in Gurariului Ioanu Mant'a 1 fr. i) Dela dn. par. in Sibieliu Oprea Cornea 1 fr. k) Dela dn. par. in Sibieliu Iacobu Popoviciu 1 fr. l) Dela dn. par. in Gallesiu Nicolau Rachitanu 1 fr. Sum'a 15 fr.

8) Dela dn. asesoriu in Gherl'a Ales. Nemesiu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.

9) Dela dn. avocatulu in Gherl'a Augustu Munteanu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.

10) Prin dn. protop. si col. asoc. in Brasiovu Ioanu Petricu s'a trimisu pentru dn. parochu in Breticu, Dimianu Spiridonu tacs'a de m. ord. pre a. 186⁷/₈ 5 fr.

11) Prin dn. protop. si col. alu asoc. Ioane Deacu s'a trimisu 26 fr. 48 cr., si anume cá colecta: a) din Henicu 80 cr.; b) din Stragi'a 6 fr. 20 cr.; c) din Hapri'a 2 fr.; d) din Dumitr'a 1 fr.; e) din Sienti'a 6 fr. 48 cr. Cá tacs'e de m. ord. dela dn. protop. Ioane Deacu tacs'a restanta 185³/₄ 5 fr. Dela dn. parochu si protop. onor. Clemente Tamasiu tacs'a de m. ord. pre an. cur. 186⁸/₉ 5 fr. Sum'a 26 fr. 48 cr. Pe langa acestea s'au mai trimisu mai multu cu 2 cr. Cu totulu 26 fr. 50 cr.

12) Dela dn. notariu com. in Resinari Ilariu Mutiu Urechi'a tacs'a pre an. 186⁸/₉ 5 fr.

13) Prin dn. protop. si col. asoc. in Turd'a Iac. Lugosianu s'a trimisu: a) dela dn. par. in Petridulu de diosu Iosifu Balintu tacs'a pentru diploma 1 fr.; b) dela dn. par. in Sindu Ioanu Ramontiai tacs'a de m. ord. pre a. 186⁷/₈ si pentru diploma 6 fr.; c) dela dn. par. in Grindu Nic. Tamasiu tacs'a de m. ord. pre a. 196⁷/₉ 5 fr.; sum'a 12 fr.

14) Prin dn. prof. si col. Ioanu M. Moldovanu s'a trimisu a) dela dn. prof. gimn. Ales. M. Micu tacs'a de m. ord. pre a. 186⁷/₈ si 186⁸/₉ 10 fr.; b) dela dn. profes. gimn. Alimpiu Blasianu tacs'a de m. ord. pre a. 186⁷/₈ si 186⁸/₉ 10 fr.; c) dela dn. adv. Georgie Katona tacs'a pre a. 186⁸/₉ 5 fr.; d) dela dn. prof. gimn. Basiliu Ratiu tacs'a de m. ord. pre 186⁷/₈ si 186⁸/₉ 10 fr.; e) dela dn. prof. gimn. Ioane M. Moldovanu tacs'a pre a. 186⁸/₉ 5 fr.; f) dela dn. prof. Gedeonu Blasianu tacs'a pre a. 186⁷/₈ si 186⁸/₉ 10 fr.; g) dela dn. prof. Nicolae Solomonu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; h) dela dn. prof. Simeonu Micu tacs'a de m. ord. nou pe 186⁸/₉ 5 fr.; sum'a 60 fr. Cá colecta facuta prin staruinti'a dlui protop. gr. cat. in Panadea Ioanu Ignath: i) din parochi'a Jidveului 80 cr.; k) din parochi'a Hususeului 2 fr. 40 cr.; l) din par. Teuniloru 1 fr.; m) din par. Santa Mariei 1 fr. 60 cr.; n) din par. Valea-Sasului 1 fr. 20 cr.; o) din par. Vescusiu 1 fr.; p) din par. Tâtârloa 4 fr.; q) din par. Feis'a 60 cr.; r) din par. Panada 1 fr.; s) din par. Micasasa 1 fr. 50 cr.; colect'a face sum'a 15 fr. 10 cr.

Catalogu generalu de carti romanesci
 alu libreriei S. Filtsch in Sibiiu (piati'a mica Nr. 424).

Ordinea catalogului:

Carti scolastice. — Pedagogia. — Filologia. — Scrieri istorice. — Instructiuni religiöse morale. — Legislatiune. — Politica. — Igiene. — Agronomia. — Lectura morala. — Romane, novele, voiaje. — Opere teatrale. — Poesii. — Scrieri diverse. — Musica. — Tablouri.

Rogamu pre onor. p. t. domni, cari dorescu carti dela noi, cá impreuna cu tocmirea cartiloru se binevoiésca a trimite si o parte din pretiulu cartiloru, cá astfelu apoi numai restulu se'lu priimim prin posta (Nachnahme).

Catalogulu acest'a anuléza tóte catalógele edate mai nainte, si din tempu in tempu se amplifica si se indreptéza.

Pretiurile suntu computeate in val. austr.

Carti scolastice.

- *Elementariu séu Abecedariu pentru scóele romanesci, de Basiliu Petri. Sibiiu 1868. 25 cr.
- Carte de cetire pentru scóele poporale romane, de Z. Boiu. Sibiiu 1868. 40 cr.
- *Carte de lectura romanésca pentru scóele romane primarie de V. Romanu. Sibiiu 1865. Edit. II. leg. 40 cr.
- Carte de lectur'a. Cupr. fabule, istorióre morali si nationali, igiena si poesii de B. Stefanescu. Editiune VIII. Bucuresci 1866. 30 cr.
- Carte de lectur'a romanésca, compusa din bucati culesc in usulu classiloru I. si II. de G. I. Munteanu. Part. I. si II. 50 cr.
- Carte de lectur'a romanésca, compusa din bucati culesc in usulu classiloru III. si IV. de G. I. Munteanu. P. III. si IV. 50 cr.
- *Compendiu de gram. limb. rom. de T. Cipariu. Edit. IV. Sibiiu 1865. 50 cr.
- Elemente de gramatica rom. de Masimu. Bucuresci 1860. 56 cr.
- Elemente de gramatica rom. de V. Stilescu. Bucuresci 1862. 20 cr.
- Elemente de limb'a rom. dupa dialecte si monumente vechi de T. Cipariu. 1854. 1 fr. 40 cr.
- Gramatic'a romana (aprobata) pentru clasele gimn. infer. de G. I. Munteanu. Partea formaria. 50 cr.
- Gramatic'a romana pentru clasele gimn. de G. I. Munteanu. Part. sintact. Brasiovu 1861. 1 fr. 15 cr.
- Corneliu Nepote, trad. si esplicatu in limb'a romana de Andrea Liviu, canonicu custode. Lugosiu 1863. 75 cr.
- Despretiulu mortii din Cicerone. 1858. 45 cr.
- *Germania séu situatiunea, datinele si poporale ei, trad. de G. I. Munteanu. Sibiiu 1864. 40 cr.
- Istori'a lui Cicerone, trad. de T. Casimir. Bucuresci 1861. 90 cr.
- Istori'a poporului romanu de T. Liviu P., trad. si esplicata de I. Antonelli, bros. I. 60 cr., II. 40 cr., compl. 1 fr.
- Viati'a lui Agricola, trad. de G. I. Munteanu. Brasiovu 1858. 35 cr.
- Xenophon, Chiru-Pedia si Memorabilele in elinesce cu adnotatiunii in limb'a romana de Collocotide. 84 cr.
- Dictionariu romanu micu repertoru de cunoscientie generali, cupr. vorbe straine cu etymologi'a, termini tehnici, numiri proprii, notiuni istorice etc. de M. Antonescu. Bucuresci 1863. 2 fr. 50 cr.
- Dictionariu romanescu, latinescu, germanescu si francescu, de Ieromonachulu D. Pisone. Bucuresci 1865. 6 fr.
- Dictionariu portativu germano-romanu, de Th. Alexi, (cu litere latine) 2 fr. 10 cr.
- Dictionariu romanescu-francescu de Pontbriant. 14 fr.
- Dictionariu francesco-romanu publicatu de Th. Codrescu, 2 tom. 14 fr.
- Vocabulariu portativu nemt.-rom. de S. Petri. 1 fr. 20 cr.
- Vocabulariu portativu rom.-nemt. de S. Petri. 1 fr. 20 cr.
- Vocabulariu rom.-germ. de A. Polizu, inavutitu si cor. de G. Baritiu. 4 fr.

Romanisch-deutsches Wörterbuch von S. B. Popoviciu (cu litere latine). 1 fr. 50 cr.

- Gramatica eleno-romana de I. Colocotide. 2 fr. 10 cr.
- Conversatiuni mag.-germ.-rom. acasa si pe drumu. Pest'a 1859. 1 fr.
- Crestomatia germana pentru clasele elementari de G. E. Niceforu. Brasiovu 1864. 90 cr.
- **Die rom. Amtssprache von I. Puscariu. Hermannstadt 1864. leg. 1 fr. 30 cr.
- Gramatica germana teoret.-pract. pentru usulu tinerimei rom. de S. Popoviciu Barcianu. Sibiiu 1864, leg. 80 cr.
- Metoda practica pentru a invetia cu inlesnire limb'a germana de Abn. Partea I. 84 cr.
- Idem — Partea II. si III. (sub tip.)
- Metodu pract. de a invetiá limb'a germana de G. E. Niceforu. Bucuresci 1858. 2 fr. 30 cr.
- Gramatica limbei magiare pentru clasele gimnas. infer. de On. Baritiu. 70 cr.
- Dialogi rom.-francesi séu modulu d'a studia cu inlesnire limb'a francesca. 1 fr. 10 cr.
- Gramatica elementara a limbei italiene de Spinazzola. 84 cr.
- Flórea literaturéi italiene, opu autorisatu de consil. perman. alu instructiunei publice pentru usulu elaseloru gimnasiale din Romani'a, de Spinazzola. 3 fr. 15 cr.
- *Dictionarelu latinu-romanu pentru incepetori de Ioane M. Moldovanu, profes. in Blasiu. Sibiiu 1864. 40 cr.
- *Gramatica latina pentru II., III. si IV. clase a gimn. de diosu de T. Cipariu. Partea I. Sibiiu 1865. 1 fr. 50 cr.
- Gramatica latina pentru II., III. si IV. clase a gimn. de diosu de T. Cipariu. Partea II. Blasiu 1860. 1 fr. 77 cr.
- Gramatica latina pentru clasele I. si II. gimnas. infer. de G. I. Munteanu. Partea form. Brasiovu 1863. 1 fr. 50 cr.
- Lectiunariu lat. pentru adou'a clase gimn. (impreuna cu Dictionarelu) dupa Schinnagl de I. M. Moldovanu, prof. in Blasiu. 1864. 1 fr. 20 cr.
- Dialogulu greco-rom., care cuprinde alfabetulu, regulele cetirei, declinarile si conjugarile, si o culegere de cele mai intrebuintate vorbe, frase si dialoguri, de V. Russon. Bucuresci 1858. 80 cr.
- Chart'a marelui Principatu alu Transilvaniei de Sp. Fetti. 1 fr. 50 cr.
- Chart'a Europei, redigiata de inginer. C. N. Ramnicénu. Vien'a 1864. 1 fr. 20 cr.
- Chart'a Principatelorú unite. 70 cr.
- Chart'a Principatelorú unite romane. lucrata din ordinulu dlui generalu I. E. Florescu, ministru de resboiu. In 4 foi. Bucuresci 1863. 2 fr.
- Manualu de Geografia in dóua cursuri pentru clasele gimn. inf. de G. I. Munteanu. Edit. II. Sibiiu 1864. 48 cr.
- Noulu atlasu de geogr. in limb'a rom., cupr. 7 carté: Planiglobulu, Europ'a, Asi'a, Afric'a, Americ'a, Oceanu si Daci'a, de Schweder. 1 fr. 60 cr.
- Chart'a Daciei moderne de Laurianu. 80 cr.
- Geografia si istoria evului vechiu, mediu si nou, manualu preluatru pentru clasele superioare gimnas. si reale dupa W. Pütz de dr. Mesiota. Vol. I. evulu vechiu (vol. II. si III. continendu evulu mediu si nou voru aparé in curendu.) 2 fr. 80 cr.
- Aritmetica teoretico-practica cu rationamente apropiate de interleginti'a copiiloru si cu cuestionariu in diosulu paginiloru de G. Eustatiu (Ciocanilli). Bucuresci 1866i 55 cr.
- †Aritmetica pentru scóelele pop. de V. Romanu. Sibiiu 1858. 25 cr.
- Computulu in scóla populara (Manualu pentru invetiatori) de I. Popescu, prof. la inst. dioc. ped. teol. in Sibiiu. 1865. 1 fr.
- Cursu elementariu de desemnulu liniaru de agrimentura si de architectura, trad. de M. Poenaru. Bucuresci 1861. 1 fr.
- Elemente de aritmetica pentru usulu scóleloru secundare de Mocnicu. 1 fr. 80 cr.

15) A mai incursu deadreptulu la cass'a asoc.: a) dela dn. parochiu si prof. Zach. Boiu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; b) dela dn. red. Nic. Cristea tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; c) dela dn. adv. dr. Ioanu Nemesiu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; d) dela dn. consil. aulicu Iac. Bolog'a tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; e) dela dn. asesoriu la tabl'a regia in Muresiu-Osiorheiu Petru Piposiu tacs'a de m. ord. pre a. 186⁵/₆, 186⁶/₇, 186⁷/₈ si 186⁸/₉ cu totulu 20 fr.; f) dela dn. consil. de finantia Petru Manu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; g) dela dn. not. com. in Saadu Ioane Macelariu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr. Sum'a 50 fr.

Sibiu, 22. Iuliu 1869.

II.

1) Prin dn. protop. si col. asoc. in Abrudu Ioanu Galu s'a administratu la fondulu asoc. 30 fr., si anume: a) dela dn. par. si protop. onor. Ales. Amosu Tobiasiu tacs'a de m. ord. pre an. 186⁸/₉ 5 fr.; b) dela dn. adv. Mat. Nicol'a tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; c) dela dn. fiscalu Dionisiu Tobiasiu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; d) dela dn. asesoriu Bas. Bosiot'a Motiu Dambulu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; e) dela dn. proprietariu Alesandru Lazaru tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; f) dela dn. prot. Ioanu Galu tacs'a pre 186⁸/₉ 5 fr.

2) Prin dn. vicepres. la tabl'a regia Augustinu Laday trimite asoc. cá colecte dela unele comune 36 fr.

3) Dela dn. protop. in Muresiu-Uivar Leontiu Leonteanu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.

4) Dela dn. provisoriu la fundatiunea Sterc'a-Siulutiana in Springu Vas. Albini tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.

5) Prin dn. protop. si col. asoc. in Zernesci I. Metianu se trimitu la asoc. cá tacs'a de m. ord. 75 fr., si anume: a) dela dn. par. in Moeciu Ioanu Persioiu tacs'a de m. ord. pre 186⁴/₅, 186⁵/₆, 186⁶/₇ si 186⁷/₈ 20 fr.; b) dela dn. par. in Moeciu G. Gerbacea pre 186⁴/₅ si 186⁵/₆ 10 fr.; c) dela dn. par. in Resnovu Ioanu Nan pre 186⁴/₅ st 186⁵/₆ 10 fr.; d) dela dn. adv. in Brasiovu Iosifu Puscariu pre 186⁷/₈ si 186⁸/₉ 10 fr.; e) dela dn. arendatoriu in Zernesci Nic. Chionitia pe 186⁶/₇, 186⁷/₈ si 186⁸/₉ 15 fr.; f) dela dn. par. in Zernesci Ioanu Comsia pre 186⁶/₇ 5 fr.; g) dela dn. par. in Simenu Ioanu Mosioiu pre 186⁴/₅ 5 fr. Sibiu, 26. Iuliu 1869.

Dela secretariatulu asoc. trans. romane.

Publicarea contribuitorilor incurse

la fondulu asociatiunei trans. prin staruinti'a protop. gr. cat. alu Clusiului Ioanu Pamfilie dela urmatoriele parochii gr. cat. si contribuenti:

a) Dela parochi'a Agiresiu (nu este lista) 4 fr.
b) " " Capusiulu micu (nu este lista) 1 fr. 50 cr.
c) " " Feiurdu (nu este lista) 10 fr. 45 cr.
d) " " Fenesiulu sasescu, si anume: Grigoriu Olteanu 2 fr.; Georgie Rakoltii 52 cr.; din colect'a in diu'a de Craciunu si de Pasci s'a adunatu 1 fr. 79 cr.; Vasilie Lonianu 52 cr.; Ioanu Blagu 52 cr.; Petru Selagianu 1 fr.; Sam. Stoic'a 52 cr.; Vas. Popu docentele 1 fr.; Teod. Magie 30 cr.; Zach. Sighiartau 1 fr.; Georgie Flucrasiu 52 cr.; Ioanu Saliceanu 52 cr.; Teod. Rusu 50 cr. Adica 13 insi au datu 10 fr. 71 cr.

e) Dela parochi'a Gorboulu ung. (nu este lista) 1 fr. 89 cr.
f) " " Top'a Saneraiu, si anume: Ioane Bochisiu parochu 1 fr.; Ales. Pap 40 cr.; Grig. Bercianu 10 cr.; Alesia Papu 10 cr.; Nechita Ciogolasiu 10 cr.; Nicolau Rusu 10 cr.; Sam. Gresdanu 5 cr.; Georgie Nemesiu 5 cr.; Ilean'a Bercianu 5 cr.; Sim. Gaboru 20 cr.; Petru Baicanu 10 cr.; Grig. Muresianu 20 cr.; Leonte Teutu 15 cr.; Irimie Cozaru 10 cr.; Dum. Bercianu 10 cr.; Ioane Pap cant. 10 cr.; Ioane Papu docente 30 cr.; Vas. Rusu 10 cr.; Ilie Abrudeanu 10 cr.; Ioanu Lazaru (tanicu) 10 cr.; Dumitru Gaboru 10 cr.; Ioane Nemesiu 5 cr.; Ioane Parasca 5 cr.; Grig. Lazaru 10 cr.; Sam. Bercianu 10 cr.;

Ilie Ciogolasiu 10 cr.; Ioane Paroanu 10 cr. Adica 27 insi au datu 4 fr. 10 cr.

g) Dela parochi'a Top'a deserta, si anume: Ilie Campeanu 50 cr.; Georgie Podoba 50 cr.; Georgie Nemesiu 50 cr.; Georgie Kogozanu 50 cr.; Sim. Zahanu 50 cr.; Grig. Campeanu 50 cr.; Vas. Rogozanu 50 cr.; Ioanu Rogozanu 50 cr.; colecta dela comun'a intr'ega 1 fr. 50 cr. Adica 9 insi au datu 5 fr. 50 cr.

h) Dela parochi'a Suciagu, si anume: Georgie Popu preotu 40 cr.; Szabo Diloe 4 cr.; Cadis Ioanu 5 cr.; Lapusianu Ioanu 5 cr.; Corni'a Ioanu 5 cr.; Muresianu Onuti 5 cr.; Szabo Pav. 5 cr.; Szabo Ioanu 4 cr.; Lapusianu Ioanu 5 cr.; Capusianu Ioanu 3 cr.; Szarko Petru 4 cr.; Szabo Mitru 5 cr.; Precupu Danie 3 cr.; Petrindanu Pascu 3 cr.; Grindanu Ioanu 3 cr.; Dreve Gligoru 3 cr.; Bacianu Nanie 3 cr.; Szarko Mitru 3 cr.; Bonda Sim. 3 cr.; Muresianu Georgie 3 cr.; Zsucanu Onuti 3 cr.; Tanticu Ioanu 3 cr.; Zsucanu Tod'er 3 cr.; Szabo Ioanu 3 cr.; Bonda Alesandru 3 cr.; Muresianu Ioanu 3 cr.; Szabo Nic. 3 cr.; Prigona Mitru 4 cr.; Almesianu Demianu 3 cr.; Lupu Georgie 4 cr.; Coste Ioanu 3 cr.; Prigona Nastasie 3 cr.; Szabo Ioanu 3 cr.; Grindanu Santionu 3 cr.; Moldovanu Petru 3 cr.; Sumurducanu Ioanu 3 cr.; Szarko Pav. 3 cr.; Bacianu Danila Bott'a Sim. 3 cr.; Lapusianu Onuti 3 cr.; Lapusianu Vasilica 3 cr.; Szabo Gavril'a 3 cr.; Szabo Georgie 3 cr.; Dreve Vas. 3 cr.; Lapusianu Mitru 3 cr.; Dreve Ilia 3 cr.; Puscasiu Lupu 3 cr.; Papu Costanu 3 cr. Adica 48 insi an datu 2 fr.

i) Siardulu ung. (nu este lista) 60 cr.

k) Dela parochi'a Argisiu (nu este lista) 1 fr.

l) " " Tiurea (nu este lista) 1 fr. 20 cr.; mai multu cu 2 cr. Sum'a 42 fr. 90 cr.

(S'a trimisu la asociat. prin ven. ord. metrop. gr. cat. de Alb'a-Iuli'a.) Sibiu, 22. Iuliu 1869.

Dela secretariatulu asoc. trans.

Publicarea ofertelor incurse

pentru monumentulu lui Andreiu Muresianu prin staruinti'a si zelulu dlui jude cerc. in Nagylak Mich. Sierbanu.

Vincentiu Marcoviciu, preotu gr. orient. in Nadlacu 2 fr. Georgie Sierbanu, preotu gr. or. in Nadlacu 1 fr. Dem. Lutiai, preotu gr. or. in Nadlacu 1 fr. Mich. Chicinu, invetiat. gr. or. in Nadlacu 1 fr. Iuliu Balcu, vicenot. com. in Makovi'a 2 fr. Florea Crisianu, arendatoriu in Mezöhegyes 2 fr. Mich. Plesiu, economu in Nadlacu 1 fr. I. Margineanu, economu in Nadlacu 2 fr. Teodoru Draganu, economu in Nadlacu 2 fr. Constantinu Sianoru, jude comunalu in Nadlacu 1 fr. Teodoru Petianu, tutore orf. in Nadlacu 1 fr. Pantelie Onea, economu in Nadlacu 50 cr. Teodoru Stroca, economu in Nadlacu 50 cr. Iustinu Feucianu, invetiat. in M. Cianadu 50 cr. Sofroniu Marianuti, jude comunalu in M. Cianadu 1 fr. Iosifu Hegedus, not. com. in M. Cianadu 1 fr. Petru Misarosiu, jude comunalu in Sietinu 30 cr. Simeonu Iancai, economu in Sietinu 30 cr. Pecurariu Teodoru, economu in Sietinu 10 cr. Petru Romanu, economu in Sietinu 10 cr. Nicolau Bataranu, economu in Sietinu 10 cr. Ioanu Romanu, economu in Sietinu 10 cr. Mitru Costea, econ. in Sietinu 10 cr. Mich. Vasitagi, not. com. in Sietinu 2 fr. Teod. Popoviciu, preotu gr. cat. in Sietinu 1 fr. Pav. Maioru, preotu gr. cat. in Sietinu 1 fr. Atanasiu Popoviciu, farbariu in Sietinu 30 cr. Mich. Draganu, econ. in Sietinu 1 fr. Emanuilu Kaufmann, arendat. in Sietinu 50 cr. Filipu Manbeimu, econ. in Sietinu 20 cr. Vincentiu Romanu, percept. com. in Sietinu 30 cr. Teod. Creznicu, econ. in Sietinu 10 cr. Spiridonu Draganu, econ. in Sietinu 20 cr. Emer. Popu, percept. com. in Sietinu 30 cr. Metadiu Romanu, tutore orfanu in Sietinu 10 cr. Georgiu Giurgiuti, economu in Sietinu 20 cr. Mich. Sierbanu, jude cercualu in Nagy-Lak 2 fr. 20 cr. Sum'a 30 fr. v. a.

Sibiu, 26. Iuliu 1869.

Dela secretariatulu asoc. trans.

- Elemente de aritmetica rationata cu autorizatiunea consil. perm. alu instr. publice, de Palevianu. 2 fr. 64 cr.
 Geometria elementara de G. Eustatiu. 60 cr.
- Clasele elem. de ist. naturala pentru usulu clas. super. gimn. de dr. Iuliu Barasiu. Tom. I. Zoologia. Bucuresti 1864. 2 fr. 30 cr. Tom. II. Botanica. Tom. III. Mineralogica. 1 fr. 50 cr.
- Contemplati'a naturei, uvrugin pentru respandirea sciintiloru naturale lucratu de Ch. Bonnet; corig. de D. Ananescu, profes. de zoologia. Bucuresti 1863. 90 cr.
- Elemente de cosmografia de A. A. Laurianu. Bucuresti 1861. 20 cr.
- Elemente de fizica de E. Phil. Dubân. Iasi 1861. 48 cr.
- Elemente de istoria naturala pentru clasele elem. de dr. Stamati, edit. de Codrescu si Gusti. Iasi 1862. 75 cr.
- Elemente de istoria naturala, prescurtata dupa Beleze de D. Iarcu. Bucuresti 1862. 36 cr.
- Fisic'a scóleloru primare, trad. de I. Ionescu. Bucuresti 1863. 84 cr.
- Fisic'a usuala si meteorologia de marin. Bucuresti 1863. leg. 84 cr.
- Istoria naturala a imperatiei plantelor pentru clas. gimn. de A. Pocorni. Vien'a 1864. 60 cr.
- Notiuni cosmografice cu 7 figuri de S. Muntén. Bucuresti 1865. 70 cr.
- Prescurtare de chemia, trad. de A. Marin, profesorul in Bucuresti. 1852 si 1854. 2 tom. 7 fr. 50 cr.
- Elemente de zoologia de Stefanescu. 85 cr.
- Cosmografia pentru usulu scóleloru primare de Laurianu. 20 cr.
- Animalele antedeluviane de Stefanescu. 1 fr. 10 cr.
- Manualu de filosofia de Krug, trad. de Laurianu. 3 fr. 15 cr.
- Elemente de filosofia dupa W. T. Krug de T. Cipariu. Tom. I. si II. fiacare tom. 2 fr. 15 cr.
- Manualu de filosofia de Zalomit. 2 fr. 80 cr.
- Dacia literaria de Cogalniceanu, edit. a 2-a, ilustrata cu portretele dloru Const. Negruzzi, Vasilie Alecsandri si Michailu Cogalniceanu. 7 fr.
- Mitologi'a greciloru, romaniloru si a egipteniloru, de D. N. Preda, ilustrata cu 44 de imagini. Bucuresti 1863. 4 fr. 25 cr.
- *Elemente de istori'a Transilvaniei pentru invetiatori si scólele populare romane scrise de Ioane V. Rusu. Sibiiu 1865. tare leg. 30 cr.
- Elemente de geografi'a antica. Lumea cunoscuta de romani in timpul republicei de B. C. Siacariu, profesorul in Bucuresti. 1863. 40 cr.
- Istori'a Ardealului pentru scólele poporali scrisa de Ioane M. Moldovanu, prof. gimn. in Blasiu. 1866, bros. 30 cr.
- Istori'a romana nationala pentru tinerimea romana de dr. A. M. Marienescu. Fasciór'a 1 si 2. 30 cr.
- Elemente de istori'a romaniloru dela fundarea Romei pana la caderea republicei, de D. Ioanescu, profes. in Bucuresti, 1862. 54 cr.
- Elemente de istori'a romaniloru pentru clasa primaria de A. T. Laurianu. Edit. 5-a. Bucuresti 1863. 40 cr.
- Istori'a romaniloru, séu Dacia si Romania, de Eliad, cart. 40 cr.
- Romane dupre metoda catechetica, pentru scólele primare satesci si militare, de Ureche. 54 cr.
- Catechismu pentru tenerimea gr. cat. romana, compusu de And. Liviu, canonicu in Lugosiu, cu beneuventarea Ilustr. Sa dn. A. Dobra, episcopulu etc. 40 cr.
- Catechismu micu pentru tenerimea gr. catol. cu beneuventarea pré santitului parinte Ioane Alexi, episcopulu diecesei Gherlei tiparita. Vien'a 1861. 7 cr.
- Catechismu de mijlocu etc. Vien'a 1863. 17 cr.
- Catechismu mare etc. Vien'a 1863. 46 cr.
- Epistolele si evangeliile dumineceloru si ale serbatoriloru de preste anu, de N. Balasiescu. 1864. 60 cr.
- Geografi'a biblica séu descrierea locuriloru insemnate prin fapte biblice de G. I. Munteanu. Brasiovu 1854. 53 cr.
- †Istori'a biblica pentru prunci ilustr. cu icóne spre folosulu scól. 25 cr.
- Istori'a sacra urmata de viét'i'a dlui nostru Isusu Christosu de B. Catulescu. Bucuresti 1860. 84 cr.
- Morala cristiana dupa Vamva de Benescu. Bucuresti 1855. 2 fr. 30 fr.
- Prohodulu dlui Ddieu si mantuatoriului nostru Isusu Christosu, care se canta in sf. si marea Vineri séra la privig. Bucuresti 1862. 80 cr.
- Scienti'a s. scripture de T. Cipariu. 1 fr. 62 cr.
- Cateva analise literarie externe de B. Petric. Hajdeu. Bucuresti 1865. 60 cr.
- Cunoscentie folositoare de I. M. Bujoreanu. Bucuresti 1866. 60 cr.
- Elemente de poetica metrica si versificatiune de T. Cipariu. 1860. 1 fr. 45 cr.
- Epistolarium séu carte de invetiatura pentru deprinderea in correspondintie si scrisori atatu private catu si politice de S. B. Popoviciu. 1863. 55 cr.
- Principia de retorica si elocuinti'a amvonului de arch. Dionisie. Iasi 1859. 2 bros. 3 fr. 20 cr.
- Technologia de H. Guilleri, trad. A. Marin. Bucuresti 1848. 70 cr.
- Tractatu de stenografia coord. in limba rom. de E. Bosianu. 1 fr. 70 cr.

Pedagogia.

- Modulu de educatiunea séu crescerea vechiloru egipteni, persi, greci si romani de M. Bota. 1858. 35 cr.
- Modele de scrieri cu litere latine, cirilice, germane, leg. in 12 foi. 35 cr.
- Libele de scrisu (Schreibbüchel) pentru romanesce, germanesco dictando cu cate 2 cr., 10 buc. 16 cr., 100 buc. 1 fr. 20 cr.
- *Catalogu diualu despre cercetarea si propasirea in invetiaturile scolare a tenerimei, col'a 3 cr.
- Compendiu de pedagogia. 1 fr. 20 cr.

(Va urma.)

Dictionariulu

UNGURESCU-ROMANESCU

(Magyar-román szótár)

compusu de Georgie Baritiu, Brasiovu 1869, legatu usioru cu 3 fr. 20 cr., legatu tiépenu cu calcaia de piele (Halbfrenzband) 3 fr. 70 cr. v. a., se póte trage atatu dela auctoriu deadreptulu, catu si se póte comandá prin librarie totu cu pretiurile susu aratate, pentruca s'a ingrigitu, cá pretiulu se remana acelasi.

La cei mai departati dintre dd. abonati s'au trimisu ecsemplariale prin posta, din cauza ca ori ce alta ocaziune prompta si sigura a lipsitu. La cei cari au a primi cate 10 à 50 ecs. s'au trimisu prin carausi si pe calea ferata.

 Din „Transilvani'a“ mai avemu ecsemplaria din anulu curg. incependu dela 1. Ianuariu.

Din a. 1868 se afla ecsempl. legate, depuse la comitetu in Sibiiu. Pretiulu 3 fr. v. a.